



# **Program d'actividad**

***„Lein formar activamein nies futur!“***

M E S S A D I

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

|                                                                                       | Classificaziun | Actualisau ils<br>09.05.2016 |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------|---------|
|                                                                                       |                | Realisaziun                  |         |
|                                                                                       |                | previu                       | exequiu |
| <b>0. Activitad en general e renovaziun dallas structuradas</b>                       |                |                              |         |
| <i>Disposiziuns legislatorias:</i>                                                    |                |                              |         |
| - Lescha da turissem                                                                  | 1              |                              | 2014    |
| - Reglament per la direenziun communal (translatar)                                   | 3              | 2017                         |         |
| - Nova ulivaziun da finanzas (passa en vigur 2016)                                    | 1              |                              | 2016    |
| - Regulativ Center da sport e cultura (elecziun cumissiun da menaschi)                | 1              |                              | 2014    |
| - Lescha communal da pumpiers (reveder clav da repartiziun cuosts)                    | 2              | 2017                         |         |
| - Lescha da taglia (revisiun parziala)                                                | 3              | 2017                         |         |
| - Constituziun communal (revisiun structuradas politicas)                             | 2              | 17/18                        |         |
| <b>1. Collaboraziun intercomunala / segirtad publica</b>                              |                |                              |         |
| 1.1 Regiun Surselva                                                                   | 1              |                              | 2016    |
| 1.2 Cussegl da cumin/allianza presidents comunals Cadi                                | 1              |                              | 2016    |
| 1.3 Center d'intervenziun                                                             | 1              |                              | 2015    |
| 1.4 PUNTREIS - Center da sanadad SA - Fundaziun PUNTREIS                              | 1              |                              | 2015    |
| 1.5 Pumpiers Sursassiala (slargar perimeter cun Sumivtg e Trun)                       | 2              | 2018                         |         |
| <b>2. Scolaziun</b>                                                                   |                |                              |         |
| <i>Disposiziuns legislatorias:</i>                                                    |                |                              |         |
| - 210 Revisiun dalla lescha da scola (fatschenta cussegl da vischnaunca)              | 1              |                              | 2015    |
| - 211 Aboliziun digl uorden disciplinar (uorden intern, cumpetenzza cussegl da scola) | 1              |                              | 2015    |
| 2.1 Concept ICT per la scola                                                          | 2              | 2017                         |         |
| <b>3. Giuventetgna - cultura e temps liber</b>                                        |                |                              |         |
| 3.1 Premi Desertina (eleger nova cumissiun)                                           | 3              | 2016                         |         |
| 3.2 Embellaziun dil vitg e concept da signalisaziun ed informaziun                    | 1              |                              | 14/16   |
| 3.3 Center da sport e cultura (CSC) - Concept cumplessiv - Sanaziun cumpleta          | 2              | 16/20                        |         |

Legenda: Classificaziun: 1 en execuziun ni exequiu; 2 exnum necessari; 3 previu; 4 giavischeivel

|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Classificaziun | Actualisau ils<br>09.05.2016 |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                | Realisaziun                  |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                | previu                       | exequiu |
| <b>4. Sanadad</b>                                                                                                                                                                                                                                                                         |                |                              |         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✎ Disposiziuns legislatorias:</li> <li>- Nominaziun cussegl da fundaziun PUNTREIS</li> <li>- Elecziun cussegl d'administraziun PUNTREIS Center da sanadad SA</li> </ul>                                                                            |                |                              |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1              |                              | 2014    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1              |                              | 2014    |
| 4.1 Viver a casa entochen ell'aulta vegliadetgna                                                                                                                                                                                                                                          | 1              |                              | 2016    |
| 4.2 Sana Surselva - Spital regiunal Surselva SA                                                                                                                                                                                                                                           | 1              |                              | 2015    |
| <b>6. Traffic communal e cantunal</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |                |                              |         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✎ Disposiziuns legislatorias:</li> <li>- 021 Lescha da baghegiar (revisiun parziala)</li> <li>- 620 Lescha davart l'avertura pil traffic (revisiun totala)</li> </ul>                                                                              |                |                              |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2              | 2016                         |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2              | 2017                         |         |
| <b>6.1 Vias cantunalas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                |                |                              |         |
| 6.1.1 Via Sursilvana                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1              |                              | 12/14   |
| 6.1.2 Via Lucmagn                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2              | 15/16                        |         |
| 6.1.3 Pardomat – Madernal: Via da comunicaziun (sanaziun - realisaziun)                                                                                                                                                                                                                   | 1              | 13/16                        |         |
| 6.1.4 Cavardiras: Via da comunicaziun (meglieraziun funsila)                                                                                                                                                                                                                              | 3              |                              |         |
| 6.1.5 Pass dil Lucmagn: Mesiras per garantir in'avertura permanenta                                                                                                                                                                                                                       | 2              | 13/17                        |         |
| <b>6.2 Vias communalas (coordinar cun meglieraziun funsila)</b>                                                                                                                                                                                                                           |                |                              |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                | **                           |         |
| 6.2.1 Via Sogn Gions                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1              |                              | 15/16   |
| 6.2.2 Via Sogn Placi                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2              | 2016                         |         |
| 6.2.3 Via Cons                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2              | 19/20                        |         |
| 6.2.4 Via Run                                                                                                                                                                                                                                                                             | 2              | 16/17                        |         |
| 6.2.5 Via Nova                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2              | 16/17                        |         |
| 6.2.6 Ulteriuras vias                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2              |                              |         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Via Salez/Segnas (urgent, per part via da cultivaziun)</li> <li>• Via Peisel (naven dalla punt Val Segnas)</li> <li>• Via Curtins/Segnas</li> <li>• Via Sut Vitg/Segnas</li> <li>• Via Funs-Dado (sanaziun comunablamein cun Via Run)</li> </ul> | 2              | 18/20                        |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2              | 20/21                        |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2              |                              |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2              |                              |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2              | 16/17                        |         |

Legenda: Classificaziun: 1 en execuziun ni exequiu; 2 exnum necessari; 3 previu; 4 giavischeivel

|                                                                                                                                   | Classificaziun | Actualisau ils<br>09.05.2016 |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------|---------|
|                                                                                                                                   |                | Realisaziun                  |         |
|                                                                                                                                   |                | previu                       | exequiu |
| • Via Gonda, naven dalla stizun Spar entochen Via Lucmagn                                                                         | 2              |                              |         |
| ** La successiun dalla realisaziun sto s'adattar allas pusseivladads<br>finanzialas e dil svilup dils projects.                   |                |                              |         |
| <b>6.3 Sendas</b>                                                                                                                 |                |                              |         |
| 6.3.1 Senda Tegia Valentin - Caischavedra                                                                                         | 1              |                              | 2014    |
| 6.3.2 Sutpassadi senda a Chischliun                                                                                               | 1              |                              | 14/15   |
| 6.3.3 Loipa da cuorsa liunga Salaplauna - Rieven (CSC)                                                                            | 1              |                              | 2014    |
| 6.3.4 Senda Cufions - Fontanivas                                                                                                  | 3              | 2016                         |         |
| <b>6.4 Parcadis</b>                                                                                                               |                |                              |         |
| 6.4.1 Parcadis Claustra (cuvrida fina)                                                                                            | 1              |                              | 2015    |
| <b>6.5 Illuminaziun publica</b>                                                                                                   | 1              | 2016/17                      |         |
| <b>7. Ambient e planisaziun</b>                                                                                                   |                |                              |         |
| ↳ Disposiziuns legislatorias:                                                                                                     |                |                              |         |
| - 710 Lescha davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas (revisiun totala)                                             | 2              | 17/18                        |         |
| - 711 Regulativ da taxas tier la lescha davart igl allontanament e<br>la purificaziun dallas auas (revisiun totala)               | 2              | 17/18                        |         |
| <b>7.1 Aquaducts, dismessa e purificaziun dall'aua</b>                                                                            |                |                              |         |
| 7.1.1 Principi e finanziaziun                                                                                                     |                |                              | **      |
| 7.1.2 Allontanament e purificaziun dallas auas                                                                                    | 3              |                              |         |
| 7.1.3 Serenera Raveras                                                                                                            | 2              | 17/21                        |         |
| 7.1.4 Sereneras Pardomat, Cavardiras e Madernal                                                                                   | 2              | 17/19                        |         |
| 7.1.5 Projects en direct connex cul GEP                                                                                           |                |                              |         |
| 7.1.6 Separaziun dallas auas ad Acletta Sid                                                                                       | 2              | 2017                         |         |
| 7.1.7 Canalisaziun: Sanaziun dalla reit en connex cun sanaziuns da vias,<br>en special separaziun dallas auas (begls e fontaunas) |                |                              |         |
| 7.1.8 Projects da canalisaziun Acletta Ost e Clavaniev                                                                            | 3              | 17/18                        |         |
| ** La successiun dalla realisaziun sto s'adattar allas pusseivladads<br>finanzialas.                                              |                |                              |         |

Legenda: Classificaziun: 1 en execuziun ni exequiu; 2 exnum necessari; 3 previu; 4 giavischeivel

|                                                                                                                                                                                                                                                                | Classificaziun | Actualisau ils<br>09.05.2016 |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                |                | Realisaziun                  |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                |                | previu                       | exequiu |
| <i>7.2 Dismessa da rumians</i>                                                                                                                                                                                                                                 |                |                              |         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✶ Disposiziuns legislatorias: <ul style="list-style-type: none"> <li>- 721 Regulativ da taxas tier la lescha davart l'economisaziun dils rufids (eventualmein adattaziuns marginalas)</li> </ul> </li> </ul>            | 2              | 2018                         |         |
| 7.2.1 Deponias e cumpostar – basegns e pusseivladads                                                                                                                                                                                                           | 2              | 2017                         |         |
| 7.2.2 Deponias regiunalas                                                                                                                                                                                                                                      | 3              | 2017                         |         |
| <i>7.3 Santeri - fossa communabla</i>                                                                                                                                                                                                                          | 1              |                              | 2015    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✶ Disposiziuns legislatorias: <ul style="list-style-type: none"> <li>- 740 Lescha da santeri (revisiun parziala)</li> <li>- 741 Regulativ da taxas tier la lescha da santeri (revisiun parziala)</li> </ul> </li> </ul> | 1<br>1         | 2016<br>2016                 |         |
| <i>7.4 Planisaziun locala</i>                                                                                                                                                                                                                                  |                |                              |         |
| 7.4.1 Revisiun parziala dalla planisaziun                                                                                                                                                                                                                      | 1              | 15/16                        |         |
| 7.4.2 Surluvrar ils plans d'areal e da quartier                                                                                                                                                                                                                |                |                              |         |
| 7.4.3 Revisiun totala dalla planisaziun                                                                                                                                                                                                                        | 2              | 16/19                        |         |
| <i>7.5 Explotaziuns dallas resursas (regenerablas)</i>                                                                                                                                                                                                         |                |                              |         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✶ Disposiziuns legislatorias: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lescha d'explotaziun (harmonisada cun Medel e Sumvitg)</li> </ul> </li> </ul>                                                                    | 1              |                              | 2014    |
| 7.5.1 Val d'Acletta (dependa dil KEV)                                                                                                                                                                                                                          | 3              | 2020                         |         |
| 7.5.1 Val d'Acletta                                                                                                                                                                                                                                            |                |                              |         |
| 7.5.2 Vendita dall'energia da participaziun                                                                                                                                                                                                                    | 1              |                              | 2014    |
| 7.5.3 Exploraziun da mineralias primaras                                                                                                                                                                                                                       | 1              |                              | 14/19   |
| <i>7.6 Rempars</i>                                                                                                                                                                                                                                             |                |                              |         |
| <i>7.7 Tualettas publicas</i>                                                                                                                                                                                                                                  |                |                              |         |
| 7.7.1 Tualetta publica Mumpé Tujetsch                                                                                                                                                                                                                          | 2              | 2016                         |         |
| <b>8 Economia</b>                                                                                                                                                                                                                                              |                |                              |         |
| <i>8.1 Economia, turissem, agricultura e forestalesses</i>                                                                                                                                                                                                     |                |                              |         |

Legenda: Classificaziun: 1 en executiun ni exequiu; 2 exnum necessari; 3 previu; 4 giavischeivel

|                                                                                                                                                       | Classificaziun | Actualisau ils<br>09.05.2016 |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                       |                | Realisaziun                  |         |
|                                                                                                                                                       |                | previu                       | exequiu |
| <b>⚡ Disposiziuns legislatorias:</b><br>- 800 Lescha d'agricultura (en connex cun la meglierazun funsila)                                             | 2              | 2017                         |         |
| 8.1.1 Economia en general                                                                                                                             | 1              |                              |         |
| 8.1.2 Meglieraziun funsila (cuozza 30 onns)                                                                                                           | 1              | 16/46                        |         |
| <i>8.2 Forestalesser</i>                                                                                                                              |                |                              |         |
| 8.2.1 Regiuvinaziun digl uaul (ina incarica permanenta)                                                                                               | 2              |                              |         |
| 8.2.2 Vias d'ual (preservaziun e reparaturas en cumbinaziun cun meglieraziun funsila)                                                                 | 2              | 20/30                        |         |
| 8.2.3 Via Run: Nova sligiazium                                                                                                                        | 3              | 16/18                        |         |
| 8.2.4 Lavineras (Via Cavardiras - Pardomat)                                                                                                           | 1              |                              | 2015    |
| 8.2.5 Project da renaturalisaziun dil Rein a Fontanivas                                                                                               | 1              |                              | 2015    |
| <i>8.3 Turissem</i>                                                                                                                                   |                |                              |         |
| <b>⚡ Disposiziuns legislatorias:</b><br>- 840 Lescha davart ils dis da ruaus publics (revisiun parziala)<br>- 932 Lescha d'ustria (revisiun parziala) | 3<br>3         | 17/18<br>17/18               |         |
| 8.3.1 Pendicularas Mustér – differents projects                                                                                                       | 2              | 15/19                        |         |
| 8.3.2 Contribuziun sanaziun baselgia claustrala s. Martin                                                                                             | 1              |                              | 2015    |
| 8.3.3 Parc Adula                                                                                                                                      | 3              | 2016                         |         |
| 8.3.4 Loipa Cadi/Nordic Surselva<br>(dislocaziun dil trassé dalla loipa els ignius da Disla-Plaun Grond)                                              | 3              | 2016                         |         |
| <b>9. Edifecis communalis</b>                                                                                                                         |                |                              |         |
| 9.1 Sanaziun casa da scola nova                                                                                                                       | 2              | 16/17                        |         |
| <b>10. Ponderaziuns finalas</b>                                                                                                                       |                |                              |         |

Legenda: Classificaziun: 1 en execuziun ni exequiu; 2 exnum necessari; 3 previu; 4 giavischeivel

Preziau signur president  
Preziadas signuras cusseglieras  
Prezias signurs cussegliers

La suprastonza communal ha elaborau in program che duei valer sco directiva per l'activitad dallas autoritads communalas. Aschia vegn il program annualmein adattaus, actualisau e cumpletaus. L'enumeraziun dallas spartas sebase sil model da quen ed ei cheutras buca consequentamein cuntinuonta.

## **Novs accents**

Nies motto central pil proxim avegnir secloma:

- **Mustér fa la differenza!!** (finamira elaborada comunablamein)
- **Rinforzar Mustér sco subcenter**

## **0. Activitad en general e renovaziun dallas structuradas**

Emprema prioritad

- *Il cussegl da vischnaunca ha comunablamein cun la suprastonza communal elaborau las strategias futuras. Quels buns resultats duein vegnir concretisai ed era integrai ella strategia per Sursassiala resp. per la Surselva.*

Plinavon

- impuls turistics e participaziuns finanzialas cun focussar las resursas,
- reponderar structuradas politicas cun integrar la populaziun ella procedura d'evaluaziun,
- mantener l'infrastructura avon maun (CSC, casa da scola nova, serenera eav.),
- promoziun dall'economia en general e d'implonts turistics en special,
- crear bunas premissas da habitar e porscher bunas plazzas da lavur cun la finamira d'augmentar il diember dalla populaziun,
- promover cooperaziuns denter ils purtaders da prestaziuns locals e regionalas.

➔ La realisaziun pretenda grond engaschi da tuts.

↳ *Disposiziuns legislatorias:*

- Constituziun communal (revisiun structuradas politicas)
- Revisiun parziala dalla lescha da taglia

### *0.1 La situaziun finanziaria ed economica*

Era la vischnaunca da Mustér ei economicamein sutposta a svilups internaziunals (p.ex. crisa economica ell'Europa, concorrenza cun destinaziuns alla mar, disvaletaziun euro). Perquei eis ei impourtont da rinforzar nossas interpresas localas. La sparta dil turissem ei il motor economic per Mustér ed il cantun Grischun. La regiun Surselva ha stuiu constatar ina marcanta reduziun dil diember da plazzas. Sulettamein il diember dils engaschai els secturs da survetschs socials (p.ex. casa da tgira, spitex) ed ella sparta da construcziun ein carschi. En tuttas ulteriusas spartas ha la Surselva stuiu nudar ina marcanta digren. Era il turissem ei sutposts a grondas e marcantas midadas structuralas. Aschia ei il diember da pernottaziuns sereducius cunzun ella hotellaria. Mo comunablamein cun augmentar il diember dils letgs caulds administrai (p.ex. Resort Catrina) savein nus augmentar las pernottaziuns en nossa destinaziun turistica. Era la stagiun da stad duei vegnir rinforzada. Cheu ei in augment dallas pernottaziuns pusseivels. Las investiziuns el turissem ein denton mo pusseivelas comunablamein cun investurs privats e contribuziuns dil maunc public.

## **1. Collaboraziun intercomunala / segirtad publica**

### *1.1 Regiun Surselva*

En connex cun la refuorma dil territori vegnan las incaricas dallas regiuns definidas da niev. Previu ei che las regiuns adempleschan mo pli incaricas adossadas dallas vischnauncas ni dil cantun. La conferenza dils presidents communalas ha gia entschiet culla lavur. Il suveran da Mustér ha approbau ils 18 d'october 2015 ils statuts novs dalla Regiun Surselva. Quella midada structurala ei passada l'entschatta 2016 en vigur. Da niev duein las vischnauncas far cunvegns da prestaziun cun la regiun per las singulas puschidas. Tenor cumpetenza approbescha l'istanza corrispuondenta las cunvegns da prestaziun. La midada dalla structura dil parlament regional alla conferenza dils presidents communalas ei secumprovada. Las vischnauncas han las suandontas cunvegns da prestaziun cun la Regiun Surselva:

- Economisaziun da rumians (2017 - 2027)
- Management regional/svilup regional (cunvegna nunlimitada)
- Finanziaziun da museums (2017 - 2022)
- Cussegliaziun controlla da bulius (vegn buca susteniu dallas vischnauncas Cadi)
- Puschidas da formaziun e da terapias (Center da formaziun Surselva), prolungaziun aunc pendent
- Gimnasi claustral Mustér
- Traffic regional (puschidas supplementaras, bus da notg)
- Ulteriuras incaricas tenor decisiun conferenza presidents communalas

Pliras incaricas ein tenor dretg cantunal vegnidas surdadas allas vischnauncas:

- Planisaziun directiva regionala
- Uffeci civil
- Uffeci da scussiu e concuors
- Curatella professiunala
- Archivs circuitals

### *1.2 Alleanza presidents communalas Cadi*

Ell'allinaza dils presidents communalas dalla Cadi duein fatschentas comunablas vegnir tematisadas e coordinadas. Mo unitad dalla Cadi dat forza. L'allianza ei era ina plattafuorma per collaboraziun/fusiuns enteifer il circuit. La solidaritad enteifer las vischnauncas duei vegnir rinforzada e coordinada.

### *1.3 Center d'intervenziun*

Il ferm fundament dil Center d'intervenziun Sursassiala ei tschentaus e secumprovas. Remeduras legislatorias sco la clav da repartiziun dils cuosts ston vegnir currigidas a cuorta vesta. Daco buca haver la finamira a miezlunga vesta da fusiunar vinavon ella direcziun ost per saver optimar aunc pli fetg ils cuosts da menaschi, per saver nezegiar optimalmein sinergias ed aschia aunc professiunalisar pli fetg l'entira intervenziun ella Cadi?

## **2. Scolaziun e formaziun**

### *2.1 Concept ICT per la scola*

Ils mieds electronics han oz pli che zacu in'immensa impurtonza en nies mintgadi. Era el plan d'instrucziun 21 (introducziun 18/19) eis ei previu da dar dapli peisa all'instrucziun culs mieds tecnics. Ina gruppa da lavur ei sefatschentada cun quella tematica ed ha elaborau in concept d'ICT (information and communication technology). Quella gruppa ha giu l'incarica da far in inventari dils mieds electronics gia avon maun, mo era d'elaborar tgei ch'ei drova aunc



(infrastructura, support tecnic etc.) per porscher las cundiziuns da basa per l'instrucziun ed igl emprender culs mieds digitals en nosa scola. Quei concept ei era impurtonts per saver far ina buna planisaziun dils cuosts. La scola da Mustér ha dapi l'introducziun dil computer en scola adina actualisau e remplazzau l'infrastructura da mieds electronics, mo ussa vala ei da far adattaziuns pli grondas per porscher a nos scolars sin tuts scalems ina scolaziun fundada da medias. Il concept vegn realisau sin igl onn da scola 2017/18.

### **3. Cultura e temps liber**

#### *3.3 Center da sport e cultura (CSC) - Concept cumplessiv - sanaziun completa*

Aspectativas empermettentas ha il cussegl da vischnaunca possibilitau als responsabels dil Center da sport e cultura cun decider davart in credit da planisaziun pils proxims onns da frs. 185'000.--. Tut ils documents che valan sco basa da planisaziun pils proxims tschun onns ein miez 2016 avon maun. La nova cumissiun da menaschi CSC sa en sia nova perioda d'uffeci planisar e formar da niev las prioritads e las purschidas da quei scazi d'infrastructura.

Investiziuns da varga tschun milliuns francs ein previdas per mantener la qualidad ed alzar l'attractivitat per giuven e vegl. Il manteniment ordinari astga denton era quels onns buca vegnir negligius. Engrazia alla capientscha ed il sustegn dil cussegl da vischnaunca vegnan las fatschadas nord e vest sanadas per evitar pli gronds donns. Era tuttas suppias e meisas vegnan finalmein remplazzadas. Tuttas sanaziuns parallelas pregiudichesch buca la sanaziun cumplessiva.

### **4. Sanadad**

#### *4.1 Viver a casa entochen ell'aula vegliadetgna*

Viver en la vegliadetgna dignamein en la societad, sche pusseivel egl agen dacasa, ina realitad che crescha ad in crescher era a Mustér cun varga 600 habitonts sur 60 onns. Per acquistar quella finamira eis ei impurtont da crear per seniors ina buna infrastructura da survetschs che levgeschan il viver en autonomia per restar ditg sauns. Per mintga vischnaunca ei quei era in ferm crap da profilaxa encunter ils immens cuosts che la vischnaunca sto surprendre sil sector da sanadad.

La vischnaunca sustegn iniziativas privatas per habitaziuns per personas 60+. Ina interessenza privata vul realisar ina surbaghegiada sil terren a Sut Gliendas. Ils contracts pil dretg da construcziun ein sutsignai e la lubientscha da baghegiar concedida. Muort munconza da habitaziuns per attempai (seniors) sesanflan numeruras personas cun in fetg bass grad da tgira en PUNTREIS ed autras casas da tgira.

Ina gruppa da lavur da nosa vischnaunca lavura dapi il matg 2015 en in project da pilot cun igl uffeci da sanadad dil Grischun e pro Senectute per crear activitads/mesiras da mantener ina buna e sauna qualidad da viver egl agen dacasa tochen ell'aula vegliadetga.

Las activitads da SENIORA-CA han entschiet il schaner 2016 cun differentas purschidas. In post da cussegliaziun cun Pro Senectute ei en elaboraziun. Il contract cul cantun ei prolungius tochen fin avrel 2017. Igl ei impurtont da procurar per ina cuntinuaziun.

#### *4.2 Sana Surselva - Spital regional Surselva SA*

Cun approbar ils statuts dil spital regional Surselva entras il suveran dalla Surselva ein las novas structuradas vegnidadas realisadas el decuors da 2015. Las vischnauncas ch'ei representadas entras commembers dallas suprastonzas communalas fuorman la nova corporaziun da vischnauncas "Sana Surselva". La Sana Surselva ei proprietaria da tuttas aczias dil Spital regional Surselva SA.

Las immobilias sco era il menaschi ein vegni delegai dalla Sana Surselva ella societad anonima. Da niev secumpona il cussegl d'administraziun mo pli da commembers che disponan dallas enonuschientschas professunalas. La collaboraziun cun il spital cantunal ei secumprovada ed aschia sa il spital regional era profitar entras scomi da persunal d'ina buna purschida.

La finamira dalla Sana Surselva ei era da coordinar las diversas purschidas (p.ex. casas da tgira, spitex) ed optimar las cundiziuns da cumpra. Era collaboraziuns pli stretgas entochen tier concentraziuns dallas purschidas da sanadad ein futurmaien necessarias per garantir ina buna purschida a nossa populaziun. Tuttas casas da tgira ein en contractivas, las qualas vegnan coordinadas da Sana Surselva.

Il spital regional Surselva ha giu in bien onn da fatschenta 2015, quei ch'ei d'attribuir al bien management da cuosts sco era alla collaboraziun cun il spital cantunal. Per saver financiar las grondas investiziuns previdas el proxims onns eis ei necessari da crear las reservas persuerter. Cheutras vegnan las vischnauncas buca constrenschidas cun contribziuns. La purschida da pediatria e la partiziun da naschientschas ei garantida tochen 2019.

## 6. Traffic communal e cantunal

### ↳ Disposiziuns legislatorias:

- Lescha da baghegiar (revisiun totala)
- Lescha davart l'avertura pil traffic (*cumpensaziun da parcadis*)

### 6.0 Revisiun dalla lescha davart l'avertura pil traffic

La lescha actuala davart l'avertura pil traffic corrispunda buca pli al dretg surordinau e caschuna perquei conflicts d'interpretaziun. Perquei eis ei necessari da reveder la lescha davart l'avertura pil traffic. Sin fundament dall'examinaziun detagliada vegn ei ad esser pusseivel ch'ins sto reveder la lescha totalmein. La revisiun fa medemamein senn en cumbinaziun cun la revisiun parziala dalla lescha da baghegiar. Vegn la revisiun dalla planisaziun locala - acceptada il november 2015 dil suveran - approvada dalla Regenza vegn quella revisiun prida en mira, damai che la lescha da baghegiar revedida ei avon maun e survegn basa legala.

### 6.1 Vias cantunalas

La vischnaunca planisescha e coordinescha ils projects comunals en stretg contact cugl uffeci da construcziun bassa, ch'ei era responsabels per tals. En quella fasa da planisaziun ein neginas sanaziuns che engrevieschan il quen communal previdas.

#### 6.1.2 Via Lucmagn

La sanaziun dalla Via Lucmagn egl intschess dalla sbuccada Via Gonda ei pil mument en realisaziun e vegn terminada el decuors digl onn 2016.

#### 6.1.3 Pardomat-Madernal: Via da comunicaziun (sanaziun - realisaziun)

Las empremas duas etappas cun la nova punt ein realisadas. Enteifer ils proxims dus onn vegn la via sanada cumpletamein entochen tier la sbuccada alla via communal che meina a Cavardiras.

#### 6.1.4 Cavardiras: Via da comunicaziun (meglieraziun funsila)

Il tschancun entochen alla sbuccada dalla Via Raveras ei sin giavisch dalla vischnaunca vegnius sanaus. Plinavon dat ei emprems studis per ina sanaziun completa dalla via, denton buca aunc concrets projects. La vischnaunca ha grond interess vid ina sanaziun cumpleina dalla via enteifer ils proxims onns, ord motiv dil diember sminuent da habitonts a Cavardiras. Tenor lescha

cantunala da vias vegn ina via da colligaziun cantunala buca renconuschida, sch'il vischinadi ha duront treis onns buca pli 30 habitonts cun domicil permanent. Il termin da treis onns entscheiva cugl emprem da schaner 2016. Aschia sa ina midada d'ina via cantunala en ina via communal succeder sil pli baul el decuors da 2019. Cunquei che la via da communicaziun Cavardiras survescha era sco via d'untgida, duei quella era restar futuramein en possess dil cantun.

#### 6.1.5 Pass dil Lucmagn: Mesiras per garantir in'avertura permanenta

Il cantun investescha ils proxims 15-20 onns rodund 70 milliuns francs ellas gallarias sil Pass Lucmagn. Ina prolungaziun e sanaziun dalla galleria per liung dil lag da fermada s. Maria ei medemamein en ina fasa decisiva e vegn decidida proximamein. Quella purtass in grond effect per garantir in'avertura pli segira. Dalla vart tessinesa astgan las lavinias vegnir sittadas naven dalla stagiun 2015/16, in'ulteriura optimaziun che garantescha aunc dapli dis d'avertura.

### 6.2 Vias communalas (coordinar cun meglieraziun funsila)

Las vias communalas sesanflan per part en in fetg schliet stan. Differentes projects da sanaziun ein en lavur e duein vegnir realisai el decuors dils proxims onns en coordinaziun cun la meglieraziun.

#### 6.2.1 Via Sogn Gions

Las lavurs vegnan terminadas el decuors dalla stad 2016.

#### 6.2.2 Via Sogn Placi

La submitsiun ei succedia ed il termin d'execuziun ei gl'atun 2016.

#### 6.2.3 Via Cons

La via ha obteniu avon 3 entochen 4 onns entginas reparaturas cosmeticas e sesanfla en in schliet stan. Ils emprems donns ein sepresentai el decuors dalla primavera 2013. In project che sto vegnir surluvraus ei avon maun. Las lavurs ein gia vegnidas spustadas cun risguard sil plazzal da baghegiar dalla casa da tgira ed ussa en connex cun la sanaziun dalla casa da scola nova. En connex cun la sanaziun eis ei medemamein necessari da remplazzar la canalisaziun existenta e da sparter las auas.

#### 6.2.4 Via Run

La sanaziun dalla via da quartier ei vegnida spustada en connex cun la realisaziun da differentas surbaghegiadas a Latis. Ins sa quintar che quellas lavurs mondien a fin el decuors digl onn 2016, aschia ch'ins savess prender a mauns la sanaziun dalla via el decuors digl atun 2016 e terminar ella 2017.

#### 6.2.5 Ulteriuras vias

La vischnaunca ha aunc numerusas vias che stuessen vegnir sanadas. La situaziun finanziaria lubescha denton buca la realisaziun da tuts projects el decuors dils proxims quater onns. Ei setracta dallas suandontas vias (gruppu tenor urgenza dalla realisaziun):

- *Via Salez/Segnas (urgent, per part via da cultivaziun)*
- *Via Peisel (naven dalla punt Val Segnas)*
- *Via Curtins/Segnas*
- *Via Sut Vitg/Segnas*
- *Via Funs-Dado, per nezegiar sinergias fa ei senn da sanar quella via il medem mument sco la Via Run*
- *Via Gonda, naven dalla stizun Spar entochen Via Lucmagn (per prevegnir ad ulteriurs donns)*

### 6.3 Sendas

Per garantir ina reit d'aulta qualitad ei previu in sistem da garanzia da qualitad per las sendas. Igl ei semussau ch'il manteniment da nossas sendas funcziuna buca adina optimalmein ed aschia vul la suprastanza communala migliurar quella purschida turistica fetg impurtonta. Era duei vegnir sclariu tgei sendas ch'ins vul mantener ni sliar. Plinavon ei ina separaziun da sendas pil diever da viandonts ni pils velos da muntogna (mountainbikes) en discussiun.

⇒ Infrastructura turistica sanitaria a Mumpé Tujetsch ei giavischeivla. A Mumpé Medel ed a Cavardiras ei l'infrastructura turistica sanitaria gia avon maun.

#### 6.3.4 Senda Cufions - Fontanivas

Savens van las bellezias da nossa cuntrada a piarder, perquei che quellas ein buca accessiblas.

Sin in tschancun da ca. 180 m dadens Fontanivas ha il Rein Anterior mulau il grep e caschunau interessantas fuormas da bellezza singulara. Per dar la pusseivladad da prender investa da quellas eis ei necessari da prender mesiras constructivas per ch'ils interessai sappien visitar ils "mulins" segiramein. Execuziun da talas el 2016.

### 6.4 Parcadis

La vischnaunca dispona da memia paucs parcadis el center dil vitg.

### 6.5 Illuminaziun publica

2016/17 vegn remplazzau l'entira illuminaziun publica dalla vischnaunca da Mustér cun il sistem LED.

## 7. Ambient e planisaziun

### ↳ Disposiziuns legislatorias:

- 700 Lescha davart il provediment d'aua
- 710 Lescha davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas (revisiun totala)
- 711 Regulativ da taxas tier la lescha davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas (finanziaziun, adattaziun dallas taxas)

#### 7.1 Aquaducts, dismessa e purificaziun dall'aua

Novas prescripciuns da sanadad e la segirtad da victualias pretendan che las zonas davart il schurmetg dallas auas vegnan surluvradas, precisadas ed adattadas. Las lavurs vegnan exequidas naven dil 2017.

##### 7.1.1 Principis e finanziaziun

Entras igl augment dallas taxas per la dismessa e la purificaziun dall'aua duei il funs da ruosnas da quella finanziaziun vegnir stuppau empau. Per saver dar damogn allas sfidas dall'infrastructura futura sto denton vegnir dau vinavon bun'attenziun. L'aua ei nossa resursa principala, buca mo sco bubronda principala, mobein era en vesta dalla produenziun d'energia e per fatgs turistics. Ina sauna e ferma collaboraziun denter tuts responsabels allegai sin quei sector cun segidar vicendeivlamein sto esser la clav da success per purtar il buordi d'investiziuns vegnent. Ella tschentada dil cussegl da vischnaunca dils 11 da mars 2016 ei la revisiun parziala dalla lescha pigl allontanament e purificaziun dallas auas vegnida tractandada. La decisiun positiva dil parlament porta il levgiament temporar da quella finanziaziun speciala. Quei ei dentn mo stau igl emprem pass ella dretga direenziun. Entras ina revisiun totala da quella lescha sto il fundament franc vegnir tschentaus per in saun futur che possibilitescha las investiziuns previdas sin quei sector.

### 7.1.2 Allontanament e purificaziun dallas auas

La vischnaunca ha fatg grondas investiziuns sin quei sector e vegn a stuer far vinavon investiziuns per saver garantir il funcziunar digl allontanament dallas auas piarsas ed optimar ils menaschis da purificaziun. Pils onns vegnents ein investiziuns ella dimensiun da 6 milliuns francs previdas.

### 7.1.3 Serenera Raveras

L'analisi dil menaschi dalla serenera ei avon maun. Per saver tener ils standards e purificar l'aua era egl avegnir tenor las prescripziuns vertentas cantunalas e federalas, quenta quei studi cun investiziuns denter treis e quater milliuns francs per la serenera principala a Raveras. Questa varianta ei la pli favoreivla dils divers studis fatgs.

### 7.1.4 Sereneras Pardomat, Cavardiras e Madernal

Ina decisiun politica ei indispensabla arisguard las novas sereneras previdas a Pardomat, Cavardiras e Madernal. Eis ei el mument ed en vesta dallas finanzas communalas actualas responsabel d'investar milliuns en indrezs dalla purificaziun dall'aua ella periferia da nossa vischnaunca che va da digren? Cun desister da slijar l'incumbensa tenor prescripziuns cantunalas e federalas sperdessen nus biebein frs. 200'000.-- subvenziuns e snegassen in svilup da baghegiar ellas fracziuns numnadas. La damonda resta denton aviarta, schebein ei cuvegn da spustar quellas investiziuns, piarder las contribuziuns cantunalas e schebein igl ei legalmein in summa pusseivel da snegar lubientschas da baghegiar pils uclauns pertuccai. A vesta dallas zonas da baghegiar en quels uclauns han ils proprietaris da terren pertuccai era il dretg da survegnir ina lubientscha da baghegiar, aschinavon ch'els ein prompts da realisar in project. Ella seduta dil cussegl da vischnaunca dils 10 da zercladur 2016 ha il parlament da prender il conclus da schar decider igl atun 2016 il pievel davart quella fatschenta.

### 7.1.5 Projects en direct connex cul GEP

Sper la sanaziun dalla reit existenta eis ei necessari da sparter las auas el contuorn dil quartier Acletta Sid e dil Crest d'Acletta. Plinavon eis ei necessari da descargar la canalisaziun ad Acla da Fontauna ed a Raveras. Necessary eis ei era da descargar la canalisaziun da Clavaniev cun separar ina part dall'aua schubra dalla tschuffa. Difficultads caschuna l'aua schubra dalla Via Cons. Fertan che pliras canalisaziuns san vegnir remplazzadas ni sanadas en connex cun sanaziuns da vias, basegnan quels projects in'investiziun supplementara. Sco basa per quellas lavurs vala il niev plan general GEP.

### 7.1.6 Separaziun dallas auas ad Acletta Sid

Cunquei ch'il canal da colligaziun sesanfla predominantamein ordeifer la zona da baghegiar, sa la vischnaunca quintar cun contribuziuns cantunalas. Perquei ha la suprastanza communal incaricau il biro d'inschignier Cavigelli da preparar in project che sa vegnir suttamess al cantun per ina damonda da contribuziun. Quella canalisaziun ei necessaria per descargar la canalisaziun d'aua tschuffa che ha el quartier d'Acla da Fontauna era gia caschunau inundaziuns dalla canalisaziun. Il project ei deponius tier igl uffeci competent a Cuera. Per ina decisiun definitiva davart contribuziuns cantunalas basegna ei ina fixaziun dil project el program d'investiziun e la realisaziun entochen alla fin digl onn 2019. Niev moviment en quella fatschenta porta l'activitad da baghegiar „Resort Catrina“.

### 7.1.8 Projects da canalisaziun Acletta Ost e Clavaniev

Cul medem intent da saver recaltgar contribuziuns dil cantun ha la suprastanza communal incaricau il biro d'inschignier Cavigelli da preparar quels dus projects da canalisaziun. Era quels projects ein deponi tier igl uffeci competent a Cuera. Per ina decisiun definitiva davart contribuziuns cantunalas basegna ei ina fixaziun dil project el program d'investiziun e la realisaziun entochen alla fin digl onn 2019.

## 7.2 Dismessa da rumians

### ↳ Disposiziuns legislatorias:

- 721 Regulativ da taxas tier la lescha davart l'economisaziun dils rufids (adattaziuns marginalas) adattaziun sulettamein dallas taxas. Baghegiar ora las purschidas ei pil mument buca opportun.

### 7.2.1 Deponias e cumpostar – basegns e pusseivladads

La vischnaunca da Mustér posseda in oreifer sistem da separar ils rumians a Raveras, dil qual la populaziun fa stediamein diever. Qualitad cuosta denton. Era sin quei sectur ston las taxas vegnir adattadas ils proxims onns per buca caschunar ina sutbilanza. Alzar las taxas ni strihar purschidas ei la damonda centrala. In'introducziun d'in niev sistem cun pesar il quantum purtaus corrispunda buca alla lescha vertenta ed ils cuosts per la realisaziun stattan en negina relaziun cul nez.

Era il niev sistem da dismetter il curdem verd sto vegnir reponderaus. Ina collaboraziun cun l'Axpo e la regionalisaziun cun eventualmein schaffir plazzas da lavur ei la finamira. Ecologia sa buca muntar ch'ins transportescha curdems verds per plirs diesch mellis francs dall'entira Cadi ella capitala grischuna per schar barschar leu quels.

## 7.4. Planisaziun locala

### 7.4.1 Revisiun parziala dalla planisaziun

La fin november 2015 ha la cuminonza dils votants approbau la revisiun parziala dalla planisaziun locala. Mistregn e turissem survegnan la basigneivla basa per prosperar. L'approbaziun entras la Regenza succeda en plirs pass enteifer 2016.

La lavur da planisaziun ei denton buca a fin. Avon porta stat ina concentraziun (Verdichtung) dalla zona da baghegiar. Novas enzonaziuns ein buca pli pusseivlas. Ord quei motiv stuein nus dar la possibilitad d'alzar il nez ch'ei drova en zonas existentas e gia surbaghegiadas. Per exequir quella lavur cuntinuescha la cumissiun gia installada cun sia lavur.

Per saver ennevar il territori da skis basegna ei primarmein l'approbaziun dalla zona d'ennevar. Acutalmein han las organisaziuns digl ambient inoltrau in recuors, aschia che quei project d'etarda. Previu ei primarmein d'ennevar il territori denter Caischavedra - Gendusas.

### 7.4.2 Surluvrar ils plans d'areal e da quartier

Ils suandonts plans da quartier ni d'areal ein en lavur:

- Plan d'areal Disentiserhof
- Plan d'areal Catrina

Plinavon eis ei necessari da surluvrar ni abolir ils suandonts plans da quartier:

Peisel, Sut Peisel, Casa Nauscha, Buretsch, Cuoz, Acletta Vest, Acletta Occidental, Crest d'Acletta, Acletta sut Basalgia, Scaletta, Carcarola, Chischliun, Ruosna, Raveras, Disla Craiers, Sum Crusch, Scantschallas e Crest Acletta (Pencularas Mustér SA).

### 7.4.3 Revisiun totala dalla planisaziun locala

La novas leschas federalas e cantunalas pretendan mesiras en connex cun la planisaziun locala. Ina engrondaziun dalla zona da baghegiar ei nunpusseivla senza exzonaziuns en la medema qualitad. La lescha davart las secundas habitaziuns pretenda medemamein revisiuns planisatorias, quei ton sco l'adattaziun dallas zonas da prighel. Tut quellas pretensiuns surordinarias pretendan ina revisiun totala dalla planisaziun locala.

La planisaziun ei d'immensa impurtonza, damai che quei ei nies instrument per il svilup economic da nossa vischnaunca.

## 7.5 Explotaziuns dallas resursas (regenerablas)

### 7.5.1 Val d'Acletta (dependa dil KEV)

Sin incarica dalla vischnaunca ha *l'energia alpina sa* elaborau in prestudi per ina tschaffada digl Ual d'Acletta. Actualmein ei vegniu presentau il preproject allas instanzas cantunales. Il resun ei buca staus negativs, aschia ch'ins vegn ad elaborar in project. Igl ei gia vegniu inoltrau ina damonda per ina promoziun federala (Energieeinspeisevergütung KEV). Il cussegl da vischnaunca ha concediu in credit da frs. 250'000 per l'elaboraziun d'in project en detagl. Il project ecologic ei vegnius elaboraus. Ils resultats dalla mesiraziun dall' aua ein buca aschi empermettents sco giavischau. Ina cuntinuaziun cul project stat en stretg connex cun ina eventuala contribuziun dil KEV. La suprastonza communal ha decidiu da momentan sistir il project. La vendita d' energia hidraulica ei momentan fetg dificila.

## 7.6 Rempars

La nova classificaziun dallas zonas da prighel dil 2013 entras il cantun (cumissiun da prighel) ha per influenza ch'ina gronda part dallas zonas da baghegiar per liung dils uals croda en zona cotschna, resp. en zona blaua. Cunzun igl ual d'Acletta ha influenza sin in grond intschess da baghegiar. El territori dallas Pendicularas pertucca quei gl'entir areal da parcar dad oz sco era la part dretga cul baghetg dalla pendiculara sezza. Per saver realisar vinavon objects en la zona da prighel blaua basegna ei mesiras da schurmetg. Schurmegiari surordinau ni directamein vid igl object, quella damonda setschenta en quei cass tier il Resort Catrina. Schurmetg d'object munta ch'il schurmetg succeda gest vid il baghetg sez cun mirs da betun senza finiastras. Surordinau vul dir ch'ei vegn erigiu in rempar per empelar ni retener aua e material tier in seracass. L'elavuraziun dil project ei surdada e la damonda da credit vegn presentada per la votaziun dil pievel dil settember 2016.

## 8. Economia

### 8.1 Economia, turissem, agricultura e forestalesses

#### ↳ Disposiziuns legislatorias:

- 800 Lescha d'agricultura (en connex cun la meglieraziun funsila)

#### 8.1.1 Economia en general

Nossa regiun ed en special Mustér ein dependents da bunas premissas era da planisaziun per dar impuls ad iniziativas da privats. Plinavon duei la vischnaunca sustener e promover quei svilup. Denton senza in sustegn finanziel dil maun public, ein cunzun pli gronds projects turistics buca finanziabels resp. realisabels.

#### 8.1.2 Meglieraziun funsila

Ils 24 d'avrel 2016 ha la populzaiun approbau cun gronda maioritad il project dalla meglieraziun funsila e concediu in credit brut da 30 milliuns francs. Quei ei in project da generaziuns che lubescha d'optimar las cundiziuns dil puresser e promova era il commerci sur plirs decennis. L'emprema via da meglieraziun vegn planisada 2016 e construida sil pli tard la primavera 2017.

#### 8.2 Forestalesses

## 8.2.2 Vias d'uaul (preservaziun e reparaturas en cumbinaziun cun meglieraziun funsila)

Per saver garantir igl access e la segirtad da carrar sin las vias d'uaul ei in manteniment adequat indispensabels. Per la tgira digl uaul da schurmetg eis ei necessari da possibilitar da carrar sin las vias cun las maschinas forestalas. Cun agid digl instrument dil cantun "preservaziun e reparaturas d'avertura" vegnan differentas lavurs da reparatura vid suandontas vias d'uaul exequidas els proxims dus onns: Via Run, Via Caischavedra, Via Plaun Menisch, Via Cunel e Via Cavorgia.

### 8.2.3 Via Run: Nova sliigiaziun

En collaboraziun cun la meglieraziun funsila han ils uffecis cantunals fatg ina zavrada dallas vias denter meglieraziun ed uaul. Aschia setracta ei tier la Via Run d'ina via forestala. Igl uffeci cantunal d'uaul e prighels dalla natira ha elaborau in preproject per l'avertura digl uaul Run sur Pardi. Els cuosts approximativs ein calculai cun 9 - 10 milliuns francs. La vischnaunca sa quintar cun rodund 70% contribuziuns. Ina sanaziun dalla Via Run sur il quartier Latis ei buca responsabla e tecnicamein buca ideala. Supplementaramein stuess la via existenta vegnir sanada mintgamai il temps da stad durant 10-15 onns cun la consequenza ch'ella restass serrada. Ord vesta dil forestaleser havess ina via d'uaul denter Pardi - Bletschs il grond avantatg ch'ins savess arver in pli grond territori d'uaul. La via existenta sto vegnir sanada.

## 8.3 Turissem

### ✦ Disposiziuns regulatorias:

- 840 Lescha davart ils dis da ruaus publics (revisiun parziala)
- 932 Lescha d'ustria (revisiun parziala)

### 8.3.1 Pendicularas Mustér – different projects

La BD Management Holding AG preveda da dar novs impuls alla destinaziun turistica. In punct essenzial ei da crear novs letgs el Resort Catrina per aschia garantir ina pli aulta frequenza el territori da skis. Il resort ei profilaus ed acutualmein cuora il temps da publicaziun.

Era meglierar la gastronomia ei ina finamira fetg empermettenta. Sper quellas activitads s'occupeschan las Pendicularas Mustér SA cun in project per indrezs d'ennevar. A basa dil project PSG2020 examineschan las Pendicularas ina colligiaziun denter Parlet sur Cungieri cun Sedrun.

### 8.3.3 Parc Adula

Ils iniziants dil Parc Adula han per finamira da crear il pli grond parc naziunal svizzer che cumpeglia ils cantuns Grischun e Tessin (territori Péz Adula). Il project ei multicultural cun tschun regions, 20 vischnauncas e cun ils lungatgs romontsch, talian, e tudestg. Il Parc Adula secumpona d'ina zona da coc, nua ch'il nez ei fetg restrenschiu. Ella zona circumdonta (territori vischnaunca da Mustér) ei il svilup buca restrenschiu ed il label munta per il territori cumpigliu in augment da valor. La suprastanza communal sustegn il project pil Parc Adula. La votaziun all'urna ha liug el decurs digl atun 2016.

## 9. Edifecis comunals

### ✦ Disposiziuns regulatorias:

- 935 Lescha davart igl encurir cristallas e mineralias ed il lavar aur



### 9.1 Sanaziun casa da scola nova

Cun conceder il credit per la planisaziun casa da scola nova ha il cussegl da vischnaunca possibilitau d'instradar la procedura da submissiun pil project da baghegiar. Muort l'analisa dallas finanzas ha la suprastanza communal spitzgau d'instradar la procedura interrutta. Sunter la decisiun dil cussegl da vischnaunca da cuntinuar strategicamein sin la via proponida dalla suprastanza, vegn era cuntinuau ladinamein cun la procedura d'eruir il team da planisaziun.

Investiziuns da varga treis milliuns francs ein previ per la sanaziun dalla part scola nova. Quella investiziun pren risguard sin la pusseivladad da crear ina scola intercomunala per las vischnauncas vischinontas.

## 10. Ponderaziuns finalas

Il program d'activitad cuntegn differents projects che han buca anflau plaz el program d'investiziun dils proxims tschun onns. Gest tenor situaziun ed actualitad d'ina singula investiziun sto il gremi competent decider individualmein. Il program d'activitad cuntegn mo projects en realisaziun ni planisai. Il program d'activitad duei era survir allas autoritads politicas sco mied per definir las prioritads dalla proxima perioda.

## Proposta

Sebasond sin las expectoraziuns precedentas

### propona

la suprastanza communal al cussegl da vischnaunca da prender enconuschientscha dil program d'activitad

Suprastanza communal Disentis/Mustér

Il president:



Francestg Cajacob

Il canzlist:



Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 11 da matg 2016